Przedmiotowy system oceniania
z języka białoruskiego
dla klas IV-VIII szkoły podstawowej.

1. Podstawa prawna opracowania przedmiotowego systemu oceniania z języka białoruskiego.

1. Wewnątrzszkolny System Oceniania.

2. Cele edukacyjne:

Podstawa programowa zakłada, że celem kształcenia ogólnego jest:
- świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego:
- rozbudzanie zainteresowań utworami literackimi, kulturą duchową i materialną narodu białoruskiego oraz środowiska lokalnego;
- budowanie poczucia tożsamości narodowej;
- odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji;
- rozumienie przekazywanych treści podczas realizacji tematu;
- samodzielnie docieranie do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych;
- sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- opanowanie języka ojczystego zapewniające sprawną komunikację językową w różnych sytuacjach poprzez mówienie, pisanie, czytanie;
- analiza i interpretacja tekstów kultury;
- wyszukiwanie, selekcjonowanie informacji z różnych źródeł;
- rozpoznawanie własnych potrzeb edukacyjnych;
- stwarzanie stałej motywacji do uczenia się;
- rozwijanie ciekawości, otwartości i poszanowania innych kultur;
- efektywne współdziałanie i praca w grupie.

3. Ogólne cele kształcenia.

I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.

1. Znajomość podstawowych utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej.
2. Znajomość podstawowych faktów z historii narodowej lub etnicznej.
3. Znajomość elementów kultury narodowej lub etnicznej np. symbole, legendy, baśnie.
4. Znajomość podstawowych faktów z życia społeczności lokalnej.

II. Kształcenie językowe.

1. Rozumienie wartości języka ojczystego oraz jego funkcji w budowaniu wspólnoty rodzinnej, narodowej i kulturowej.

2. Kształtowanie odpowiedzialności za własne użytkowanie języka.
3. Poznawanie podstawowych pojęć służących do opisywania języka jako narzędzia komunikacji.
4. Kształtowanie umiejętności porozumiewania się (słuchania, mówienia, czytania i pisania) w sytuacjach prywatnych i publicznych.
5. Kształcenie umiejętności poprawnego mówienia i pisania zgodnego z zasadami poprawności językowej.

III. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Rozwijanie umiejętności interpretacji utworów literackich i innych tekstów kultury.
2. Rozwijanie umiejętności analizy wybranych utworów literackich z wykorzystaniem właściwej terminologii.
3. Rozwijanie zdolności rozumienia wartości o charakterze narodowym i uniwersalnym.
4. Rozwijanie potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.

IV. Tworzenie wypowiedzi.

1. Rozwijanie umiejętności w wypowiadaniu się w różnych formach.
2. Kształcenie umiejętności wygłaszania, recytacji i interpretacji głosowej tekstu.
3. Doskonalenie dykcji i operowanie głosem.
4. Poznawanie podstawowych zasad retoryki w szczególności argumentowania.
5. Rozwijanie umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnych.
6. Wyrażanie własnych poglądów i opinii.
7. Tworzenie wypowiedzi pisemnych z uwzględnieniem estetyki tekstu i zasad jego organizacji.

4. Ocenie i kontroli podlegają:

1. Prace pisemne:

- notatka,
- opis,
- streszczenie,
- opowiadanie,
- wypracowanie,
- odpowiedzi na pytania,
- wykonanie wskazanych ćwiczeń.

2. Dyktanda (okazjonalnie).
3. Czytanie:

- z przygotowaniem,
- bez przygotowania,
- z podziałem na role.

4. Recytacja wierszy.
5. Praca domowa.
6. Prowadzenie zeszytu.
7. Aktywność na lekcji.
8. Udział w konkursach, uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych.
9. Kartkówki.
10. Sprawdziany powtórzeniowe obejmujące gramatykę i literaturę(2 w ciągu roku).
11. Prace dodatkowe np. prezentacja multimedialna, wykonanie albumu, pracy plastycznej, folderu.
12. Aktywność na rzecz rozwoju kultury białoruskiej w środowisku lokalnym, np. udział w przedsięwzięciach organizowanych przez inne instytucje.
13. Realizacja projektów.

4. Sposoby oceniania:

1. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego zapoznaje uczniów z przedmiotowym systemem oceniania.
2. Osiągnięcia edukacyjne uczniów sprawdzane są na bieżąco w klasie wszystkimi metodami – obserwacja, rozmowa, analiza (ocena), dyktanda, sprawdziany.
3. Oceny z ustnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności, nauczyciel uzasadnia ustnie w obecności klasy, wskazując dobrze opanowaną wiedzę lub sprawdzaną umiejętność, brak w nich oraz przekazuje zalecenia do poprawy. Wszystkie oceny z prac klasowych, podsumowujących dany dział, partie materiału uzasadniamy pisemnie z informacją zwrotną zawierającą: wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy ucznia, odnotowanie tego, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia, aby uzupełnić braki wiedzy, przekazanie uczniowi wskazówek w jaki sposób powinien poprawić pracę i jak dalej pracować. W ciągu semestru przewiduje się jeden sprawdzian powtórzeniowy zapowiedziany uczniom na tydzień przed planowanym terminem.
4. Uczeń z opinią z poradni psychologiczno-pedagogicznej na temat specyficznych trudności w uczeniu się pisze prace klasowe, kartkówki i prace domowe dostosowane do swoich potrzeb i możliwości, oceniany jest zgodnie z wkładem pracy i wysiłkiem proporcjonalnym, do swoich możliwości.
5. Ocena jest jawna i uzupełniona komentarzem słownym motywującym ucznia do lepszej pracy.
6. Wyniki notowane są w e-dzienniku.
7. Przy wystawianiu ocen cząstkowych, śródrocznych i końcowo rocznych brane są pod uwagę osiągnięcia ucznia, jego postępy, wkład pracy, aktywność, możliwości, opanowanie nowych umiejętności.

5. Kryteria oceny w skali od 1 do 6:

1. Prace pisemne

Przy ocenie prac typu otwartego uwzględnia się następujące kryteria:
- treść,
- bogactwo leksyki,
- poprawność gramatyczną,
- poprawność zapisu (ortografię),
- estetykę pracy.

2. Dyktando.

Uczeń ma prawo poprawić ocenę z dyktanda w uzgodnionym z nauczycielem terminie, w wypadku poprawienia do dziennika wstawia się tylko ocenę z poprawy.

3. Czytanie tekstów literackich

Przy ocenie brane są następujące kryteria:
- poprawność i płynność czytania tekstów,
- przestrzeganie interpunkcji,
- zachowanie właściwej intonacji.

4. Wypowiedzi ustne

Przy ocenie uwzględnia się :
- płynność wypowiedzi,
- poprawność wymowy (intonację, akcentuację),
- zasób słownictwa.

5. Praca domowa
- praca domowa jest sprawdzana na bieżąco,
- uczeń ma prawo zgłosić brak pracy domowej, za co otrzymuje minus, za 6 minusów ocena niedostateczna.

6. Prowadzenie zeszytu

Przy ocenie uwzględnia się:
- estetykę prowadzenia zeszytu,
- posiadanie wszystkich tematów
- uczeń ma prawo zgłosić brak zeszytu, za co otrzymuje minusów, 6 minusów ocena niedostateczna.

Przy ocenach cząstkowych mogą występować plusy i minusy w celu dokładniejszego oceniania poziomu pracy ucznia.

7. Aktywność własna ucznia (propozycja oceny według plusów)

+	+	+	+	+	+	celujący
+	+	+	+	+	-	b. dobry
+	+	+	+	-	-	dobry
+	+	+	-	-	-	dostateczny
+	+	-	-	-	-	dopuszczający

8. Udział w konkursach recytatorskim, przedmiotowym, gawędziarskim.
- za każdy udział w konkursie na szczeblu szkolnym, rejonowym i wyżej uczeń otrzymuje ocenę celującą,
- za aktywną działalność na rzecz rozwoju kultury białoruskiej poprzez promocję szkoły środowisku lokalnym. Uczeń otrzymuje ocenę celującą.

9. Sprawdziany.

	Stopień	Punkty
6	celujący	100-97%
5	bardzo dobry	96-90%
4	dobry	89-75%
3	dostateczny	74-51%
2	dopuszczający	50-30%
1	niedostateczny	29-0%

10. Prace dodatkowe.
- wykonanie albumu, pracy plastycznej, przygotowanie prezentacji multimedialnej, wykonanie folderu.
- napisanie pracy o obrzędach, tradycjach, zwyczajach swojej miejscowości.

11. Praca w grupach i parach.

6. Procedura poprawiania ocen

1. Uczeń ma prawo i możliwość poprawienia stopnia na wyższy, po uprzednim poinformowaniu nauczyciela.
2. Formę poprawy oceny i termin ustala nauczyciel wspólnie z uczniem.
3. W przypadku pozytywnego zaliczenia wyznaczonych do opanowania treści programowych, nauczyciel podwyższa stopień.
4. W przypadku, gdy uczeń nie opanował określonej przez nauczyciela partii materiału, ocena nie ulega zmianie.
5. Uczeń ma prawo poprawić sprawdzian w ciągu dwóch tygodni od dnia wpisania oceny do e-dziennika. Jeśli nie pojawi się w umówionym terminie na poprawie bez usprawiedliwienia traci możliwość poprawy.
6. Kartkówki zapowiedziane nie są do poprawienia.
7. Uczeń, który chce uzyskać ocenę wyższą na koniec semestru w przypadku, gdy ocena nie jest pełna wykonuje dodatkową pracę z wykorzystaniem współczesnych środków informacyjnych.

7 . Sposoby informowania uczniów i rodziców :

1. Nauczyciel odnotowuje wszystkie oceny otrzymane przez ucznia w e-dzienniku.
2. Z ocenami otrzymanymi za prace pisemne, sprawdziany, dyktanda, prace twórcze, pisanymi w zeszycie przedmiotowym lub na oddzielnej kartce uczeń zapoznaje rodziców bezpośrednio przez wgląd do zeszytu.
3. O przewidywanej ocenie śródrocznej lub rocznej uczeń będzie informowany ustnie przez nauczyciela przedmiotu na 2 tygodnie przed Radą Klasyfikacyjną.
4. W przypadku zagrożenia oceną niedostateczną nauczyciel zobowiązany jest poinformować na piśmie rodziców na miesiąc przed jej wystawieniem i wyznaczyć zakres materiału do poprawienia.
5. O postępach ucznia rodzice będą informowani przez wychowawcę na zebraniach rodzicielskich, a także na prośbę rodziców – ustnie oraz przez wgląd do e-dziennika.

8. Wymagania na poszczególne stopnie:

Ocenę <u>celującą</u> otrzymuje uczeń, który:
- wykazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- samodzielnie zdobywa wiadomości,
- słucha i rozumie opowiadane, czytane i zasłyszane w mediach teksty,
- biegle czyta tekst bez przygotowania,
- formułuje wielozdaniowe wypowiedzi,
- pisze bezbłędnie z zachowaniem wszystkich zasad struktur gramatycznych,
- samodzielnie układa opowiadania, opisy, pisze wypracowanie dokonując własnej interpretacji,

- wzbogaca wiedzę przez czytanie artykułów z „Niwy”,
- korzysta ze współczesnej technologii informacyjnej przy wykonaniu albumu, prezentacji,
- tworzy projekty,

Ocenę <u>bardzo dobrą</u> otrzymuje uczeń, który:
- prawidłowo odpowiada na zadawane przez nauczyciela pytania,
- samodzielnie czyta i rozumie przeczytaną treść,
  potrafi wymienić bohaterów i wyodrębnić ważne wydarzenia,
- wyszukuje odpowiednie fragmenty,
- recytuje z pamięci wiersze i krótkie fragmenty prozy,
- potrafi napisać dyktando z małą ilością błędów,
- prawidłowo używa rzeczowników w połączeniu z przymiotnikami, czasownikami i liczebnikami,
- wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji,
- robi tłumaczenia z białoruskiego języka na polski i na odwrót.

Ocenę <u>dobrą</u> otrzymuje uczeń, który:
- rozumie czytane teksty,
- potrafi krótko opowiedzieć przeczytaną treść,
- używa znanej leksyki,
- w wypowiedziach ustnych dopuszczane są błędy,
- potrafi wyrecytować 1-2 krótkie wiersze,
- potrafi ułożyć dialog wg wzoru,
- potrafi napisać ze słuchu kilka zdań zawierającą znaną leksykę,
- jest dość aktywny na lekcji,
- potrafi wymienić rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, liczebniki, i zaimkami w języku białoruskim,
- zna nazwy miesięcy,
- potrafi uzupełnić wyrazy o brakujące litery „ь” lub „ў”.

Ocenę <u>dostateczną</u> otrzymuje uczeń, który:
- rozumie polecenia nauczyciela, ale może potrzebować ich powtórzenia,
- udziela prostej wypowiedzi na określony temat,
- czyta powoli, popełniając przy tym błędy,
- potrafi napisać kilka zdań ze słuchu, lecz zdarzają się błędy wynikające ze interferencji między językiem białoruskim, a językiem polskim,
- przejawia mniejsze zainteresowanie przedmiotem.

Ocenę <u>dopuszczającą</u> otrzymuje uczeń, który:
- wykazuje braki w opanowaniu podstawy programowej,
- rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności,
- od ucznia wymagana jest wiedza niezbędna,
- konieczna z punktu widzenia realizacji programu nauczania,

- czyta wolno, momentami sylabizuje, przekręca i powtarza przeczytane wyrazy,
- popełnia błędy ortograficzne.

8. Ocenianie osiągnięć uczniów z „Własnej historii i kultury mniejszości białoruskiej”.

Ocena z przedmiotu jest stosowana na ogólnie przyjętych zasadach, tzn. jest zgodna z ustaleniami WSO jak i przedmiotowym systemem oceniania z języka białoruskiego. Sprawdzanie osiągnieć ucznia powinno odbywać systematycznie i w zaplanowany sposób, ponieważ nadrzędnym zadaniem przedmiotu jest zapoznanie się z własną historią i bogactwem kulturowym Hajnowszczyzny, zatem metody sprawdzania wiedzy i umiejętności w tym zakresie mogą być znacząco różne od monitorowania umiejętności językowych. Ocenianiu podlegają wszelkie formy aktywności uczniów, ich zaangażowanie w życie społeczne, włączanie się w organizację ciekawych przedsięwzięć edukacyjnych i kulturowych, udział w warsztatach regionalnych, wykonywanie plakatów, samodzielne zdobywanie informacji.

Opracowały:
Ludmiła Grigoruk
Beata Kiendyś